

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Enchiridion Sev Manuale Episcoporum Pro Decretis in
Visitatione, & Synodo, de quacumque re condendis.**

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1650

Annotationes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9534

DE NOMINE ORIGINE,

Et Definitione Synodi Diocesanae.

P A R S P R I M A.

Cap. I.

- V**M partes nostrae sunt precipuae, ut Praxim Diocesanae Synodi celebrandae describamus in ijs, quae ad Theoriam potius atinent, non immoramur.
- 2 Est enim Synodus, Graece, Concilium Latine, seu coetus, vel Congregatio. cap. 1. §. Synodus 1. c. dist.
 - 3 Et licet originem habere videatur ab Apostolis Act. 15. quia tamen ibi conuenerunt Apostoli, qui erant Episcopi, & seniores: deducimus originem Diocesanae Synodi libentius ab Act. 21. ver. 18. Ann. D. 58. vbi sub Iacobo Episcopo Hierosolymitano omnes seniores, Graece presbyteri, fuerunt collecti, in causa S. Pauli. & Nora, quod de primo Apostolorum Concilio loquuti sunt hoc modo: Visum est Spiritui Sancto, & nobis, qui ritus adhuc perseverat apud nos, ut Concilia Provincialia, & Generalia dicantur congregata in Spiritu Sancto: quod prohibetur dici de Synodo Diocesana. qua de re monitus fuit quidam Episcopus à S. R. E. Cardinalibus, qui ante Decreta Synodalia eo modo loquendi fuerat usus, & praelo cum iisdem verbis dedit.
 - 4 Diocesana vero Synodus est Congregatio legitima, quam facit Episcopus cum Clericis sibi subditis in sua Diocesi, de ijsque in ea tractat, quae curiae suae pastoralis incumbunt, quae definitio satis aperte patet.

DE INDICATIONE SYNODI
Diocesanae. Cap. II.

- S**olet iudici tribus modis, primo solemniter in die Epiphaniae, ex caeremon. Episc. lib. 1. cap. 31. nimirum intra Missarum solemniam, dum festiuitates anni solemniores denunciantur populo, post Euangelium ab Archidiacono, seu Canonico, vel Beneficiato, aut alio, iuxta consuetudinem loci, pluviali induto, in pulpito, vel vbi solet cantari Euangelium, iuxta formulam, & cantum, quae habentur in Pontificali par. 3. tit. De

publicatione Festorum mobilium. quidam Episcopi pleniorum formulam dederunt cantandam; sed à Pontificali nullo modo est recedendum.

Deinde in Calendario non pauci edici iubent diem ipsam Diocesanae Synodi, ea die, quae occurrit in Calendario; his, & similibus verbis. Fer. ij. Dom. iij. post Pascha Officium fit &c. Hac die conueniant omnes de Clero ad Synodum &c.

3 Per Edictum, duos ante menses, vel vnum saltem, ex caerem. Episc. loco cit. proposita schedula, manu Notarij, seu Cancellarij subscripta, Ecclesiae Cathedralis affixa valuis ad praef. scriptam formam in dicto caeremoniali, quam dabimus infra vna cum alijs Synodalibus formulis in 4. par. cap. 2. p. 3.

4 Pleniori forma videntur, omnes, quam vide infra, ex Actis praesertim Ecclesiae Mediolanensis, & Nouariensis. par. 4. cap. 1. num. 4.

5 Addunt alij in calce Edicti Praemonitiones aliquas, ut Clerus accedat instructior ad actiones Synodales: quod arbitrio Episcoporum relinquitur. Dabimus infra exemplum à Perusina Synodo desumptum, par. 4. cap. 2.

6 Quod si ob aliquod impedimentum sit proroganda Synodus, opportuno tempore id fiat, ut moneatur Clerus ad formulam infra praescribendam. par. 4. c. 1. num. 5.

ANNOTATIONES.

§. I.

- 1 **I**N Edicto quatuor contineri solent: Episcopus indicens; Clerus, cui indicitur, tempus, & locus Actionis Synod.
- 2 Episcopus intellige consecratum quod omnes fatentur: item electum, & confirmatum, ex Henrico Botro de Synodo par. 1. qu. 6. ver. secundo accessorie qui sequitur Innoc. in cap. transmissum de elect. quia conuocatio Synodi est veri imperij: item prouisum à Papa, nondum consecratum, dummodo suas bullas expedierit: ut probat Io. Ant. Massobrius trac. de Synodo Diocesc. 2. dub. 1. nu. 9. item eum, qui liberam sit adeptus possessionem Episcopatus: ex eodem Massobrio ibidem dub. 3.

- 3 An vero Capitulum, sedo vacante, possit convocare Synodum concedit: idem Massobr. dub. 4. hoc est per Vicarium Capitularem, ex Declar. Congregationis citata ibidem, & à Garzia de benef. par. 9. cap. 2. nu. 8. Vicarius autem Episcopi non potest, citra speciale mandatum, ibid. cum Azor. instit. mor. 7. 2. lib. 3. cap. 45. quæst. 4.
- 4 Nomine Cleri, qui tenetur ad Synodum venire, intellige subditos Episcopi, de quibus fusiè Massobr. cap. 3. dub. 2. breviter dico: tenentur accedere primo Abbates habentes Capellas, vel populum subiectum Episcopo, siue sint exempti, siue non citra privilegium speciale. 2. Regulares assumpti ad Ecclesias Parochiales. 3. Prælati saculares: quia appellatone præbyterorum comprehenduntur. 4. Parochi, & alij Sacerdotes exercentes animarum curam, etiamsi sint presentati per exemptos. 5. Qui obtinent beneficia simplicia. 6. Qui de consuetudine per decennium introducta accedere solent. 7. Vel per se, vel per procuratores. Hac ex Massob. dub. 6. ubi ille fusiè.
- 5 Dubitant D. D. extra ius consuetudinis de Canonicis Eccl. Cathedralis, & inferioris Collegiata, tum de alijs Sacerdotibus non beneficiatis. conveniunt autem, hosce omnes teneri, si de reformatione morum agatur, aut de publicandis Decretis proximi Concilij Provincialis, vel de re concernente uniuersum Clerum, seu Canonicos, multo ergo minus Diaconi, & inferiores Clerici tenentur accedere, nisi de consuetudine, si adsit, vel de speciali iure. Nam Mediolani tenentur omnes Sacris ordinibus initiati adesse Synodo.
- 6 Quod attinet ad tempus, singulis annis admonet Concil. Trid. sess. 24. cap. 2. de refo. rm. celebrandam esse Synodum quod (heu) negligitur à multis, & tamen omittens celebrare Synodum venit suspendendus ab executione Officij. ca. sicut in fin. de accus. & ex Declar. S. Congregat. Conc. 7. Martij 1590. nimirum per Archiepiscopum cui subest, ex Massob. ca. 2. dub. 3. à nu. 3. & Illustrissimi Patres Conc. Trid. Congregationis aiunt, esse de præcepto, ut quotannis fiat, nisi causa excuset, qua solet, & debet afferri, in Visitatione liminum Apostolicorum.
- 7 Porro tempus magis congruum videtur esse Paschale tempus, quod probat Bott. p. 1. q. 8. cuius etiam rationes valde mihi placent, ea excepta, qua ille vult extra tempora ieiunio destinato celebrari Synodum, ne fiat cum ieiunio: ac in Synodo Mediol. 6. habetur hoc Decretum: videlicet: ieiunium, quod in Ec-

clesiasticis his actionibus (conuenitur autem de Synodalibus) olim institutum si se, ut seruatis, hoc valde dehortamur in Domino. Adde ego, quod prima Synodus loco cit. Act. 21. celebrata fuit tempore Paschali prope Pentecosten, ut ex Apostolico textu probatur aperte: & præterea Roma celebrabatur Dec. ij. post Pascha, in qua ideo legitur Euangelium de Pastore bono, ex Rupert. lib. 9. cap. 1. Durando lib. 6. cap. 98.

8 Locus denique, quicumque ille sit in Diocesi, est aptus, aptissimus autem est Ecclesia Cathedralis.

DE EPISTOLIS EPISCOPI
Pro Synodo. Cap. III.

- 1 IN Actis Ecclesiæ Mediol. habentur exempla litterarum Episcopaliū ad Vicarios foranos, Testes Synodales, & ad Parochos: quas dabimus infra par. 4. cap. 3.
- 2 Sed earum loco videntur sufficere Præmonitiones eæ, quas supra significauimus, capite præced. num. 5.
- 3 Scribebat S. Carolus etiam ad Regulares, vt actionem Synodalem pijs precibus adiuuarent: quod monitione breviori in scriptis ad vnumquodque monasterium tam viroꝝ, quam scemmarum transmissa, suppleri potest. Vide infra par. 4. cap. 3. num. 3. & 4.

DE CONGREGATIONIBVS
Ante Synodum. Cap. IV.

- 1 Diuersis diebus, & ob diuersas causas habendæ sunt varię Congregationes coram Episcopo: qui in ijs eum Rochetto, & Mozetta in suis ædibus consultores excipiet. omnes autem statuta hora vocati conueniunt.
- 2 Episcopus ergo deputabit idoneum virum, qui referat in librum ea omnia, quæ in hisce cõuentibus pertractantur: eum ego vellem; qui futurus erit Secretarius Synodi.
- 3 Eliget sex, vel octo, partim Theologos, partim Canonicos, sæculares, & regulares, quorum consilio vtatur in negotijs Synodalibus.
- 4 Die commodiori conuocet omnes Curatos Ciuitatis, à quibus coram se, & prædictis consiliarijs exquirat statum totius ciuitatis, at, quæ decernenda proponuntur in Synodo, scripto consignentur à proponentibus.
- 5 Alia die accersantur à Diocesi Vicarij foranei, seu Archipræsbyteri, seu primores Parochi; & eadem exquirat Episcopus, & eodem modo, vt supra, de statu Diocesis, post